

Tribuna & Opinión

Emanacions

LA XIMBOMBA

Joan Guasp *Escriptor*

El poder polític emana del poble. Què significa això? Què és una emanació? Una emanació és un efluvi, una exhalació, un esperit, una força que produeix un efecte contagi que s'expandeix de manera natural al seu voltant sempre que no el frenin o el reprimeixin. Aquesta força de la natura, en política, fa possible que els humans d'aquest planeta on ens ha tocat viure siguem més lliures i feliços. És un esperit que, si el respectem, ens permet conviure junts en pau i en democràcia. En benestar social.

Però a la natura existeixen uns altres efluvis que actuen en sentit contrari: són els esperits malignes. Cal no prestar-los atenció. Així com respectem els primers, hem d'oblidar-nos dels segons. Però hi ha gent que ho fa totalment al revés. Per quin motiu? No m'ho sé explicar. Jo, encara que comprenc aquests divergència d'emanacions, no les veig, però les visc i les experimento. És aquí, en el seu exercici, on afecten als sentiments i a les emocions. I és aquí on m'afecten a mi especialment. No en vull cap d'esperit maligne a prop meu, però hi ha individus i col·lectius que treballen incansablement per escampar-los a tot arreu.

Mira que m'avorreixen fins a les plantes dels peus les patètiques coreografies de Pedro (Fred Astaire) Sánchez i de Pablo (Ginger Rogers) Iglesias, però no pelen de fregar-me-les pels ulls. I aquestes emanacions no són les pitjors, sinó les genuïnament castellanes de la *Constitución Española*, que són del tot impures i extravagants, ja que si fossin nítides i racionals no serien castellanes: no emanen del poble. I és que per molt que estiguin fetes d'aire sospitosament internacional o europeu, no es respira igual a Castella que als Països Catalans. La diferència, tant temporal com espiritual, és exorbitant. Com deia fa poc Sebastià Alzamora, les coses han canviat, però tot seguirà igual.

CARTAS DE LOS LECTORES

Gozan de «muy buena salud»

La ministra de Exteriores ha asegurado que las relaciones de España con la Santa Sede gozan en estos momentos de «muy buena salud». Una diplomática experimentada como Arancha González Laya sabe que la cordialidad es la tónica de las relaciones exteriores de la Santa Sede, más aún con un país como España, al que le unen fuertes lazos históricos.

Señalaba también la ministra la sintonía en áreas específicas como el cambio climático o la defensa de los derechos fundamentales de las personas.

El problema surge, no obstante, cuando este tipo de pronunciamientos se utilizan para sugerir una contraposición entre unas excelentes relaciones con Roma, frente a las discrepancias con los obispos locales. Nada más lejos de la realidad. También de la Iglesia católica española puede este Gobierno o cualquier otro ejecutivo esperar plena colaboración al servicio del bien común. Pero eso no excluye la crítica a leyes que afectan gravemente a derechos fundamentales, como ha ocurrido recientemente con la ley de la eutanasia y la nueva legislación sobre educación.

JESÚS MARTÍNEZ

La caída del PIB

El Banco de España ha presentado los resultados de cierre provisional del PIB regional. La cifra para Balears es demoledora: una caída del 27%. Las previsiones del Govern se acercaban al 31%, con revisión posterior que ubicaba el dato entorno al 25%. Las del CES, en los peores escenarios, entre el 11% y el 22% (publicadas en dos documentos). El INE planteará en un futuro próximo su cierre de esos cálculos, que previsiblemente oscilarán en una horquilla entre el 20% y el 27% de pérdida de riqueza para las Islas. Estos datos advierten del desastre económico que ha supuesto —que está suponiendo— la COVID-19 para Balears, sea cual sea la referencia que se adopte.

Esto coloca a la economía regional en un escenario insólito: el impacto económico es parecido al que sucedió la economía norteamericana a raíz del crack de 1929 —con un desplome del PIB del 25%—, y se acerca a lo acontecido en la economía griega durante la Gran Recesión —una pérdida cercana al 26%—. Son cifras de economía de guerra; de colapso en la estructura económica. Para Balears, es el mayor desmoronamiento de todas las economías regionales en 2020. Ante esto, ¿qué escenarios se abren? Resulta difícil realizar augurios económicos, cuando se depende de la evolución de un virus y de la actitud de la gente ante él: el grado de responsabilidad de la población, junto a la celeridad por culminar el proceso de vacunación.

La visión del futuro económico depende de esto: los epidemiólogos tienen más registros que los economistas para aventurar escenarios posibles. Los modelos de aquellos sirven poco

Carles Manera
Catedrático de Historia Económica

«Pocas veces antes, en los tiempos más recientes, habíamos visto tanto consenso»

ante las sacudidas de las olas contaminadoras. Salir de esta crisis va a ser más difícil para Balears, a pesar de los esfuerzos de las administraciones públicas en su conjunto, cosa que debe aplaudirse. Estos esfuerzos justifican que esas dramáticas cifras de caída del PIB, junto a sus corolarios en el mercado laboral y en los tejidos productivo y social, se puedan encarar.

La cifra de economía de guerra, a la que nos referíamos, no está dando paso, por fortuna, a escenarios bélicos. La economía pública se revela como determinante en todas sus esferas:

desde la macroeconomía hasta los ámbitos más cercanos al mundo empresarial y del consumo familiar. Pocas veces antes, en los tiempos más recientes, habíamos visto tanto consenso en este aspecto: desde el FMI hasta la Comisión Europea, pasando por diferentes instituciones económicas, se está abogando por la actuación de los gobiernos, de la política fiscal en definitiva, para complementar la expansión de la política monetaria.

Los fondos europeos ayudarán a la recuperación. Urge, además, un planteamiento estratégico de futuro para Balears: hay trabajo hecho al respecto (el *dictamen 2030 del CES*, por ejemplo); se trata de usarlo y mejorarlo. Dos aspectos emergen: demostrar capacidad de gestión (eficacia y eficiencia) ante las autoridades europeas; y evitar caer en las premuras de siempre. Presionar al máximo a los gestores para que, por ejemplo, cambien el modelo de crecimiento con la llegada de fondos, comunicando frustración si ese cambio no se observa, no ayudará nada a una consecución positiva.

Fill d'una cultura de perdedors

La dilatació de l'actual circumstància d'excipionalitat fa que ara no sigui el moment de marcar diferències, ni d'incidir en els conflictes. Comencem a estar tips de viure així. La sensació d'asfixiament és de tal magnitud que necessitem sortir del pou i prou. Tot allò que experimentem ha estat inevitable i ho assumim, però està en les nostres mans fer possible que el problema no engrèixi per una mala gestió emocional. Ara ens sentim fràgils i ens reconeixem dèbils davant factors que no controlam, un coneixement que segurament en porta a reconèixer que no érem tant potents ni tan solvents com havíem imaginat.

En vint anys, el món ha fet un tomb i no precisament en la direcció que una gran majoria imaginava. Aquesta setmana hem commemorat el 40è aniversari del cop d'Estat del 23 de febrer de 1981. Els que visquérem aquell final de la Transició en edat universitària sabem que durant els darrers quaranta anys la vida potser ha guanyat en qualitat, però no és més plàcida que aquella. Américo Castro ens havia recordat que el mot *espanyol* era una paraula estrangera, per bé que l'hispanisme castís i xovinista no ho reconegué. Les entranyes d'Espanya a penes no han canviat i Castro ho reivindicava en aquella obra titulada *La realitat històrica de Espanya*. Des d'aquesta perspectiva,

Pere Fullana
Historiador

«La pandèmia ens està fent més humils i més crítics»

la realitat ens ha tornat a la vida real, i ens està desafiant en allò més profund de nosaltres mateixos com individus i com a societat. Com més reflexionem sobre allò que som, com més realista és l'anàlisi més aprenem sobre la vida en general.

La pandèmia ens està fent més humils i més crítics. Form part d'una generació perdedora, me consider membre d'una cultura perdedora socialment, perquè mai he format part dels grups de poder. Al llarg de la vida he pogut constatar com actuen i com s'expressen aquests grups de vencedors conjunturals i aquells que s'acomoden fàcilment en el tren dels poders establerts, especialment els econòmics. També sé que la història acaba sent justa i equitativa, perquè només els perdedors enriqueixen el futur i fan possible avenços consistents. La història expressa la victòria dels perdedors, perquè el triomf arriba lentament, mentre les victòries del poder s'expressen d'una manera contundent i superficial. Com tots els perdedors de la història, reconec que aquesta batalla l'estam perdent una vegada més, però tanmateix només des d'un cert estoïcisme positiu, no més des de la saviesa que emergeix de la reflexió, del diàleg i del filtratge lent podem superar tot allò que ens està passant i que està afectant el més profund del nostre ésser.